

Inoqtigiit isertitaasa annertussusaat aallaavigalugu utoqqalinersiat ilanngaateqartinneqartarnerisa atorunnaarsinneqarnissaa siunertaralugu Utoqqalinermi pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 3, 7. maj 2007-imeersup Naalakkersuisut kingusinnerpaamik UKA14-mi allanngortitsinissaat pillugu Inatsisartuni aalajangiiffigisassatut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Kristian Jeremiassen, Siumut)

Utoqqalinersiuteqartut angerlarsimaffimmini ikiorteqartarnerminnut akiliisarunnaarnissaat siunertaralugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 15, 20. november 2006-imeersumi § 29-ip allanngortinneqarnissaa siunertaralugu Naalakkersuisut siunnersuummik saqqummiusseqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Kristian Jeremiassen, Siumut)

Akissuteqaat

(Ilaqutariinnermut Inatsisinillu Atuutitsinnermut Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Naalakkersuisut sinnerlugit qujavunga utoqqalinersiallit inuuniarnerminni oqilisaavigineqarnissaat siunertaralugu siunnersuutigineqartut pillugit.

Siunnersuutit marluusut siunertarivaat innuttaasut akornanni amerliartortut aammalu sivisuumik suliffeqarsimanerminni inuiaqatigiit ingerlanneqarnerannut ikorfartueqataasarsimasut pitsaanerusumik atugaqalernissaat.

Naalakkersuisooqatigiit isumaqatigiissutaanni utoqqaat inuuniarnerminni oqilisaavigineqarsinnaanissaat siunertaralugu atugarisaat pillugit misissuisoqarnissaanik imaqartumik allaqqasoqarpoq. Isumaqatigiissummi pineqartumi toqqaannartumik allaqqasoqarpoq utoqqalinersiuteqartitsisarneq pitsanngorsaavigineqassasoq aammalu siusinaartumik sulisinnaajunnaarneriuteqartitsisarneq nalilersorneqassasoq. Ineqarnermut tapiissutaasartut qaffaavigineqarnissaat siunertarineqartunut ilaavoq, isumaginnikkullu assigiinngitsutigut malunnaatilimmik aaqqissuusseqqittoqarnissaa aamma eqqaaneqarsimalluni. Taamaattumik isumaginnikkut aaqqissuusseqqinnissaq siunertaralugu Naalakkersuisut allannguutissanik suliaqarneq aallartereerpaat.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuummi utoqqarnut aningaasarsiortitseriaatsit allanngortinneqarnissaat, taamaasilluni utoqqalinersiuteqartut kisermaat allatigulluunniit akissarsiaqaralarunik assigiimmik pisartagaqartinneqalissasut aammalu aappariit tamarmik, soorlu aapparisaq utoqqalinersiuteqarpat inooqataalu suli utoqqalinersiuteqalersimanngippat, tamarmik assigiimmik pisartagaqartinneqassasut allatigut akissarsiaqartitsisoqarnerisooq apeqqutaatinnagu.

Matumani aalajangiiffisassatut siunnersuummut tunngatillugu erseqqissaatigissavara, utoqqalinersiutit aaqqiivigineqarnissaat qinersivimmi matumani siunnersuutiniq saqqummiussisoqarumaarmat, ilaatigullu ilanngaatigineqarsinnaasut pillugit sukumiisumik

misissuisoqarumaarmat. Kisiannili tamakku saqqummiunneqartinnagit inatsisitigut sukumiisumik piareersaasioorneq suliarineqassaaq.

Utoqqalinersiallit ilannganneqartanninnissaat siunertaralugu siunnersuut marlunnik pingaarutilinnik maluginiagassanik immikkoortortaarpoq, tassa isumaginninnikkut kiisalu aningaasatigut tunngasut. Isumaginninnikkut siunertarineqartoq tunngaviatigut ajunngilluinnartuuvoq, tassami utoqqaat suli sulisinnaassuseqartut oqilisaavigineqarnissaat matumani siunertarineqarmat. Siunnersuulli una kinguneqartussaannilaq utoqqaat sanngiinnerusut oqilisaavigineqarnissaannik.

Aningaasanut tunngasortaa qiviaraanni, apeqquuserneqarsinnaavoq siunnersuut toqqammavigalugu anguniarneqartoq piviusunnngortinneqarsinnaassanersoq. Isumaginninnikkut aningaasaliissutaasartut ilusimikkut assigiinnngissitaartorujussuusarput. Siunnersuutigineqartut qaffaasoqassappat aningaasatigut sunniutigisinnaasai nalilersuiffigineqarnikuunngillat. Taamaakkaluartoq qularnanngitsumik Landskarsip aningaasaliissutigisartagai qaffaallatsittariaqarneri ilimanarlutik.

Angerlarsimaffimmi ikiorteqartarnermut aalajangiiffigisassatut siunnersuuteqarnermi aallaavigineqarpoq pisortanit ikiorsiissutaasartut allannguuteqartinneqarnissaat. Aaqqissuussinerit taakkua ataatsimut isigalugit siunertarivaat kikkulluunniit nunatsinni najugaqartut aningaasaqarniarnermikkut isumannaallisaavigineqarnissaat. Siunnersuut taamatut isikkoqarluni akuerineqassagaluaruni innuttaasut akornanni inuit aalajangersimasut kisimik aaqqiivigineqassagaluarput – tassalu utoqqalinersiutillit. Innuttaasut allat soorlu siusinaartumik utoqqalinersiutillit, inuit sukumiisumik innarluuteqartut aamma napparsimanermik eqqorneqarallarsimasut manna tikillugu aalajangersakkat atuuttut toqqammavigalugit pisartagaqartinneqassagaluarput. Tamatuma kingunerisussaassavaa innuttaasut pineqartut akornanni assigiimmik pinnittoqarunnaarnissaa, naak pineqartut assigiikannermik akissaasersorneqaraluartut. Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu Ataatsimiititaliarsuup nalunaaruteqarnermini tikkuarsimavaa, innuttaasut tallimaagaangata, taava inuk ataaseq angerlarsimaffimmini ikiorneqartartoq utoqqalinersiuteqartuunngimmat.

Taamaattorli siunnersuut ajunngitsutut taaneqarsinnaavoq, tassuunatigut anguniarneqarmat utoqqalinersiutillit sapinngisamik amerlanerpaat siviunerusumik angerlarsimaffimminniiginnartarnissaat. "Sapinngisamik siviunerpaamik angerlarsimaffimmiiginnarsinnaanissaq"-mi siunertaavoq inunntut ataasiakkaanut inuiaqatigiillu isaannit isigalugu ajunngilluinnartuq, tassami tamanna pitsaanerullunilu akikinnerummat oqimaqatigiissitsinerullunilu. Taamaattumik pingaaruteqarpoq inuiaqatigiit tungaannit sinaakkutassanik pitsaasunik pilersitsisoqarlunilu piumassuseqartoqarnissaa, taamaasillunilu pinaveersaartinniarneqarsinnaalluni pisortat angerlarsimaffiutaannut nuuttariaqartarnissaq.

Naalackersuisut isumaliutigivaat, utoqqalinersiallit namminneq angerlarsimaffimmini najugaqartut atugarisaat pillugit utoqqalinersiuteqartitsisarneq pillugu aaqqissuusseqqinnissamut ilanngullugit suliarineqassanersut. Utoqqalinersialinnut inatsisit atuuttut toqqammavigalugit periarfissaareerpoq, piumasaqaatit assigiinnngitsut naamassisinnaagaanni utoqqalinersiarisanut tapisiaqartarsinnaanissaq. Taamaattumik nalilersorluarneqartariaqarpoq ilumut angerlarsimaffinni ikiorteqartarneq tapisiaasinnaasunut ilanngunneqartariaqarnersoq, tassami aamma taamaasiornikkut utoqqalinersiaqartup tamakkiisumik aningaasaqarniarnera isiginiarneqartussaammat.

Isumaliutissanut ilanngunneqassaaq, utoqqalinersiuteqartunut angerlarsimaffinni ikiorteqarnermut tunngatillugu isumaginninnikkut maleruagassanut tapitartuullugu aaqqissuussisoqarsinnaanera aamma innuttaasunut allanut, soorlu siusinaartumik utoqqalinersiuteqartunut aamma atuutitinneqassanersoq.

Naalakkersuisut isumaliutigivaat siunnersuutit pineqartut, isumaginninnikkut aaqqissuusseqqinnissamut ilanngullugit nalilersugassanngortinneqartariaqartut.

Taamatut oqaaseqarlunga Naalakkersuisut sinnerlugit allannguutissatut siunnersuummik matuminnga saqqummiussissaanga:

Inatsisartut aaliangiiffigisassaattut siunnersuut illoqatigiit isertitarisaat apeqqutaatinnagit utoqqalinersiutit ilanngaaffigineqartannginnissaannik imaqartoq, taamatullu siunnersuut utoqqalinersiutillit angerlarsimaffimmini ikiorteqarnerminnut tunngatillugu akiliisinneqartarunnaarnissaanik imaqartoq, Naalakkersuisut isumaginninnikkut aaqqissuusseqqinnerannut atatillugu sulinermut ilanngunneqarumaartut.

Naalakkersuisut Inatsisartuni oqallilluartoqarnissaa qilanaaraat.